

Obrazloženje uz prijedlog Proračuna Općine Promina za 2025. godinu i projekcije za 2026. i 2027. godinu

1. UVOD

Temeljem članka 42. Zakona o proračunu (NN 144/21), propisan je način na koji se izrađuje nacrt proračuna za iduću proračunsku godinu i projekcije proračuna za sljedeće dvije proračunske godine, kao i predlaganje i donošenje istog.

Prijedlog proračuna Općine Promina za 2025. godinu izrađen je na temelju Zakona o proračunu (NN 144/21) i Uputa za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2025. – 2027. godine, koje je sastavilo Ministarstvo financija.

Navedenim aktima omogućava se financiranje poslova, funkcija i programa koje izvršavaju upravna tijela, radi ostvarivanja javnih potreba i prava građana, koji se temeljem posebnih zakona i drugih na zakonu pisanih propisa financiraju iz javnih prihoda, odnosno iz proračuna Općine Promina.

Metodologija izrade proračuna propisana je Zakonom o proračunu i podzakonskim aktima: Pravilnikom o proračunskim klasifikacijama i Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Zakonom o proračunu uveden je trogodišnji fiskalni okvir i programsko planiranje. Time su postavljena dva glavna cilja: prvi je preuzimanje odgovornosti za rezultate provedbe programa (i aktivnosti i projekata) i postizanje fiskalne discipline, a drugi je alokacija raspoloživih sredstava prema razvojnim prioritetima lokalne jedinice.

Na izradu Proračuna za naredno trogodišnje razdoblje utjecale su promjene uvedene novim Zakonom o proračunu kojim je propisano da se proračun donosi na drugoj razini ekonomske klasifikacije.

Prijedlog Proračuna Općine Promina za 2025. godinu čini:

- opći dio proračuna,
- posebni dio proračuna i
- obrazloženje proračuna.

2. OBRAZLOŽENJE PLANIRANIH PRIHODA/PRIMITAKA, RASHODA/IZDATAKA PRORAČUNA OPĆINE PROMINA ZA 2024. GODINU, S PROJEKCIJAMA ZA 2025. I 2026. GODINU

Osnovno polazište za izradu Prijedloga proračuna Općine Promina za razdoblje 2025. – 2027. godine i pratećih plansko – financijskih dokumenata (projekcije i odluka o izvršavanju proračuna) su ostvareni prihodi i primici te rashodi i izdaci do konca studenog 2024. godine.

Najznačajniji prihodi proračuna su: prihodi od poreza, prihodi od imovine, prihodi iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna, prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi prihodi od prodaje proizvoda, robe i usluga, kazne i upravne pristojbe, prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine.

Izvori financiranja

Osnovni izvori financiranja proračuna su: opći prihodi i primici, vlastiti prihodi, prihodi za posebne namjene, pomoći, donacije, prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja te namjenski primici.

U izvor financiranja – opći prihodi i primici proračun uključuje prihode od poreza, prihode od financijske imovine, prihode od nefinancijske imovine, prihode od administrativnih (upravnih) pristojbi i prihode od kazni.

U izvor financiranja prihodi za posebne namjene – uključuju se prihodi čije su korištenje i namjena utvrđeni posebnim zakonima i propisima (namjenski prihodi) Ovaj izvor čine: komunalna naknada, komunalni doprinos, spomenička renta, vodni doprinos, doprinos za šume, naknada zbog korištenja zaštićenog prirodnog područja i ostalo.

Izvor financiranja pomoći – čine prihodi ostvareni od inozemnih vlada, od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU, prihodi iz drugih proračuna te ostalih subjekata unutar općeg proračuna.

Izvor financiranja donacije – čine prihodi ostvareni od fizičkih osoba, neprofitnih organizacija, trgovačkih društava i ostalih subjekata izvan općeg proračuna.

Izvor financiranja prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja – čine sredstva od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i od naknade štete s osnova osiguranja, a mogu se koristiti samo za kapitalne rashode.

Izvor financiranja namjenski primici – čine primici od financijske imovine i zaduživanja, čija je namjena utvrđena posebnim ugovorima i/ili propisima.

Prijedlog proračuna Općine Promina za 2025. godinu i projekcije za 2026. i 2027. godinu sastoji se od općeg i posebnog dijela.

Opći dio Proračuna sastoji se od Računa prihoda i rashoda, Računa financiranja, Preneseni višak ili manjak i višegodišnji plan uravnoteženja.

U Računu prihoda i rashoda planirani su prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine te rashodi poslovanja i rashodi za nabavku nefinancijske imovine do druge razine računskog plana. Rashodi su prikazani i prema propisanoj funkcijskoj klasifikaciji i prema izvorima.

U Računu financiranja iskazani su primici od financijske imovine i zaduživanja te izdaci za financijsku imovinu i otplatu kredita i zajmova.

U Posebnom dijelu Proračuna, planirani rashodi i izdaci raspoređeni su po programima odnosno aktivnostima, tekućim i kapitalnim projektima. U okviru programa, projekata i aktivnosti, rashodi i izdaci su iskazani prema ekonomskoj, funkcijskoj klasifikaciji i izvorima financiranja, sukladno Pravilniku o proračunskim klasifikacijama.

2.1. PRIHODI I PRIMICI PRORAČUNA

Ukupni prihodi i primici proračuna Općine Promina za 2025. godinu planirani su u iznosu od 6.896.182,73 €.

Ukupni rashodi i izdaci proračuna Općine Promina za 2025. godinu planirani su u iznosu od 6.896.182,73 €.

2.1.1. PRIHODI POSLOVANJA

Ukupni prihodi poslovanja u 2025. godini planiraju se u iznosu od 6.884.182,73 €.

Prihodi od poreza na dohodak planiraju se za 2025. godinu u iznosu od 262.700,00 €. Projekcija prihoda je napravljena na temelju ostvarenja prihoda od poreza na dohodak u 2024. godini do kraja studenog.

Prihodi od poreza na imovinu planirani su u iznosu od 57.152,67 €, a u najvećoj se mjeri odnose na projekciju poreza na promet nekretnina ostvarenog na području Općine Promina.

Prihodi od poreza na robu i usluge planirani su u iznosu od 4.000,00 €.

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna planiraju se u iznosu od 4.597.730,06 €.

Od navedenog iznosa najznačajniji iznos se odnosi na pomoći preko mjera ruralnog razvoja Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU, tekućih pomoći države za fiskalno izravnavanje i drugih.

Prihodi od imovine odnose se na prihode od financijske i nefinancijske imovine i prihode od kamata te se u 2025. godini planiraju se u iznosu od 462.100,00 € (prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine, naknade za koncesije, naknade za korištenje prostora koje koriste proizvodna postrojenja za proizvodnju električne energije, naknade za korištenje zaštićenih prirodnih područja (NP Krka, eksploataciju mineralnih sirovina Calcit, naknada za pravo puta služnosti HT).

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada planiraju se u iznosu od 1.321.000,00 €. Navedeni prihodi odnose se na upravne i administrativne pristojbe, prihode po posebnim propisima, komunalni doprinos i naknade, šumski doprinos, itd. Najveći udio ovih prihoda za 2025. godinu se planira ostvariti od komunalnog doprinosa za polja solarne elektrane na području Općine Promina i to u iznosu od 1.315.000,00 €.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija planirani su u iznosu od 49.500,00 €.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine planiraju se u iznosu od 12.000,00 €, a odnose se na prihode od prodaje materijalne imovine i prihode od prodaje građevinskih objekata.

Prihodi iz proračuna za rashode poslovanja iznose 130.000,00 € i odnose se na sufinanciranje rashoda Dječjeg Vrtića Koštelice - Područni odjel Gradac, od strane Općine Ružić.

2.2. RASHODI I IZDACI PRORAČUNA

Prijedlog rashoda i izdataka prijedloga proračuna Općine Promina za 2025. godinu iznosi 6.896.182,73 €.

Rashodi poslovanja u 2025. godini planirani su u iznosu od 1.247.744,46 €.

Stavka	2025.
Rashodi poslovanja	1.247.744,46€
Rashodi za zaposlene	663.872,52 €
Materijalni rashodi	432.288,78 €
Financijski rashodi	3.500,00 €
Subvencije	30.000,00 €
Tekuće pomoći	31.448,84 €
Naknade građanima i kućanstvima	67.100,00 €
Donacije i ostali rashodi	19.534,32 €

Rashodi za zaposlene su znatno veći u odnosu na 2024. godinu zbog djelatnika zaposlenih u novoosnovanom proračunskom korisniku Općine Promina - Dječjem vrtiću Koštelice.

Materijalni rashodi planirani su u iznosu od 432.288,78 € a uključuju rashode za održavanje, nabavku ureadskog i ostalog potrošnog materijala, odvjetničke, geodetske usluge, izdatke za organizaciju praznika i blagdana (Prominske igre, Velika Gospa, Dan Općine...), proračunske zalihe i ostale tekuće rashode poslovanja.

Financijski rashodi planirani su u iznosu od 3.500,00 €, a iznos subvencija, odnosno potpora u poljoprivredi za 2025.godinu planira se u iznosu od 30.000,00 €.

Tekuće pomoći unutar opće države planirane su u iznosu od 31.448,84 €, a donacije i ostali rashodi u iznosu od 19.534,32 €.

Naknade građanima i kućanstvima iznose 67.100,00 €, a uključuju pomoć za opremanje novorođene djece, jednokratnu pomoć za školsku opremu učenika, jednokratnu pomoć studentima za troškove studiranja, jednokratna pomoć za sklapanje braka te ostale socijalne naknade.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine planirani su u iznosu od 5.648.438,27 €.

Stavka	2025.
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	5.648.438,27 €
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	260.347,29 €
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	5.358.090,98 €
Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	30.000,00 €

Neki od značajnijih rashoda za nabavu nefinancijske imovine:

- Nabava višenamjenskog komunalnog vozila- 68.750,00 €
- Planska, projektna i troškovnička dokumentacija po strategiji razvoja- 120.000,00 €
- Sanacija divljih odlagališta otpada - 110.000,00 €
- Izvlaštenje zemljišta – 70.000,00 €
- Digitalizacija - Pametna održiva rješenja - 70.347,29 €
- Izgradnja nogostupa – 40.000,00 €
- Sanacija cesta, puteva i staza - 2.638.493,83 €
- Obnova i opremanje Doma kulture u Oklaju - 2.200.000,00 €
- Rotor Oklaj - 86.000,00 €
- Dodatna ulaganja u sustav javne rasvjete - 82.500,00 €
- Opremanje etnološke zbirke u Kulturnom centru Mratovo (faza IV) – 20.000,00 €
- Arheološki iskopi – 37.548,40 €

Ovi projekti se namjeravaju financirati iz projekata, tekućih i kapitalnih pomoći ministarstava Vlade RH, te komunalnih doprinosa i naknada solarne elektrane Promina koja bi trebala započeti s radom u drugoj polovici 2025. godine.

Rashodi prema funkcijskoj klasifikaciji pokazuju aktivnosti jedinice lokalne i područne samouprave organizirane i razvrstane prema ulaganjima sredstava u opće javne usluge, javni red i sigurnost, ekonomski poslovi, zaštita okoliša, usluga unapređenja stanovanja i zajednice, obrazovanje i socijalna zaštita.

Što se tiče računa financiranja, izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova nisu planirani u 2025.godini.

U posebnom dijelu proračuna planirani su rashodi i izdaci po programima, a unutar istih po aktivnostima i projektima u okviru razdjela/glava definiranih u skladu s organizacijskom klasifikacijom Proračuna.

Unutar posebnog dijela proračuna Općine Promina za 2025. godinu, imamo definirane tri glave:

- Predstavničko tijelo,
- Izvršno tijelo i administracija te
- Proračunski korisnik - Dječji vrtić Koštelice.

Cilj Glava Predstavničkog tijela i Izvršnog tijela i administracije je upravljanje općinom, učinkovito obavljanje poslova od lokalnog značaja, izvršenje proračuna i transparentno poslovanje, a Predškolskog korisnika - Dječjeg vrtića Koštelice uspješno uspostavljanje sustava predškolskog odgoja i obrazovanja djece.

Unutar Glave - Izvršno tijelo i administracija imamo brojne programe i aktivnosti i to redom:

- Javna uprava i administracija
- Održavanje komunalne infrastrukture
- Gradnja i nabavka dugotrajne imovine
- Iskopi
- Manifestacije i kulturna zbivanja
- Protupožarna i civilna zaštita
- Zdravstvo
- Građanske udruge
- Vjerske zajednice
- Socijalna zaštita

3. ZAKLJUČAK

Proračun za 2025.godinu i projekcije za 2026. i 2027.godinu su napravljene u skladu sa Zakonom o proračunskom računovodstvu te se pazilo na načelo uravnoteženosti proračuna, tj. da su prihodi i primici jednaki rashodima i izdacima.

Cilj Proračuna za 2025.godinu je poboljšanje kvalitete života, tj. unapređenja stanovanja i zajednice, izgradnja i razvoj komunalne infrastrukture, unapređenje kulturnih i sportskih manifestacija, socijalne skrbi i unapređenje brige o djeci.

Ukoliko se javi potreba financiranja pojedinih projekata ili apliciranja na nove projekte, općinski načelnik će pristupiti izradi prijedloga Izmjene i dopune Proračuna.

U Oklaju, 9.prosinca 2024. godine

Viši savjetnik za financijsko računovodstvene poslove
Marina Parat, mag. oec.